

2012 IN HET KORT

TOELICHTING OP
HET JAARVERSLAG

PENSIOENFONDS
ARCHITECTENBUREAUS

TOELICHTING OP HET JAARVERSLAG

In het 'Jaarverslag 2012' legt het pensioenfonds uitgebreid verantwoording af over de ontwikkelingen, besluiten en gebeurtenissen van het afgesloten jaar. '2012 in het kort' bundelt de onderwerpen die de meeste deelnemers, werkgevers en gepensioneerden interesseren. Het biedt allereerst een toelichting op de financiële positie en ontwikkelingen. Daarna volgt een overzicht van de aantallen betrokkenen: deelnemers, bureaus en gepensioneerden. Het eindigt met een selectie van de belangrijkste besluiten die het fonds in 2012 heeft genomen.

FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

VERPLICHTINGEN MET 4% TOEGENOMEN

De belangrijkste taak van een pensioenfonds is om pensioen uit te kunnen keren aan de deelnemers. Volgens vaste regels berekent het fonds hoeveel vermogen het in kas moet hebben om deze individuele pensioenuitkeringen mogelijk te maken. Deze ‘verplichtingen’ zijn het afgelopen jaar met € 120 miljoen, 4%, toegenomen. Bijgaande grafiek geeft de invloed van verschillende factoren op de verplichtingen. In een aantal gevallen is die positief. In andere negatief.

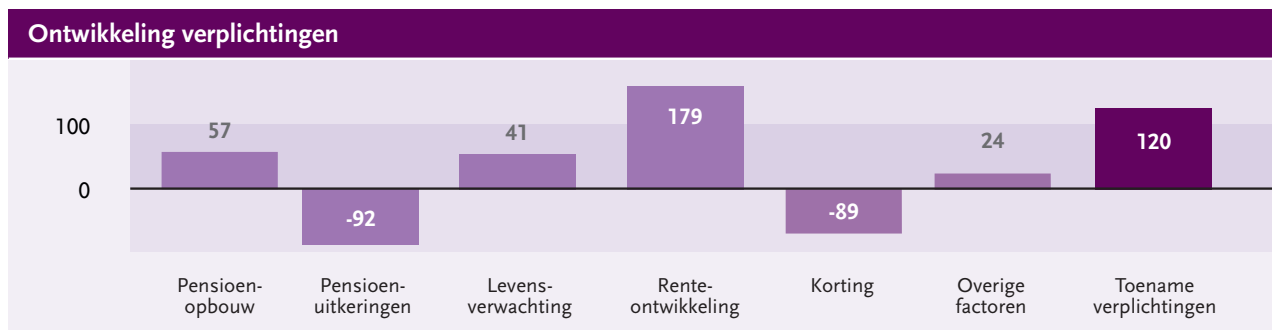
Verplichtingen	€ mln.	%
Eind 2011	3.009	
Toename	120	4,0 %
Eind 2012	3.129	

Pensioenen

Actieve deelnemers bouwen pensioen op. Het afgelopen jaar bedroeg deze pensioenopbouw 2,1% van de pensioengrondslag. Hierdoor groeiden de verplichtingen van het fonds met € 57 miljoen. Aan de andere kant leidde de uitkering van pensioenen ertoe dat de verplichtingen met € 92 miljoen afnamen. Per saldo leidden pensioenopbouw en –uitkering afgelopen jaar tot een daling van de verplichtingen met € 35 miljoen.

Levensverwachting

Pensioenfondsen houden er rekening mee dat wanneer mensen gemiddeld ouder worden, ze langer pensioen gaan ontvangen. Bij het bepalen van de levensverwachting wordt gebruikgemaakt van prognoses van het Actuariële Genootschap. In het najaar is hij naar boven bijgesteld op basis van branche-specifieke kenmerken, zoals opleidingsniveau en aard van het werk. Dit leidde tot een toename van de verplichtingen met € 41 miljoen.

Rente

Ook afgelopen jaar was de daling van de marktrente de belangrijkste factor die bijdroeg aan de toename van de verplichtingen. Pensioenfondsen mogen ervan uitgaan dat de ingelegde premies aangroeien tot het moment waarop het pensioen wordt uitgekeerd. Zij hoeven nu niet alles in kas te hebben. De verwachte toename wordt berekend aan de hand van de rentestand. Het afgelopen jaar daalde deze rekenrente. Hierdoor namen de verplichtingen met € 179 miljoen toe.

Korting

Door verschillende factoren, waaronder de rentetoevoeging, namen de verplichtingen met nog eens

€ 24 miljoen toe. Omdat herstel van de dekkingsgraad achterbleef bij het plan, moest het pensioenfonds besluiten tot een korting van de pensioenen met 2,8% per april 2013. Dit resulteerde in een afname van de verplichtingen met € 89 miljoen. Volgens de richtlijnen van De Nederlandsche Bank werd dit effect meegenomen in de cijfers van 2012.

Samenvattend

Rente en levensverwachting deden de verplichtingen ook afgelopen jaar flink toenemen. De korting van pensioenen wist deze toename met ongeveer 40% te compenseren.

BEZITTINGEN BIJNA 12% GEGROEID

De bezittingen namen in 2012 met € 325 miljoen toe tot € 3.103, een stijging van 11,7%. Doordat de verplichtingen minder stegen, nam de dekking toe. Bij de ontwikkeling van de bezittingen spelen verschillende factoren een rol. In bijgaande grafiek zijn deze gegroepeerd weergegeven.

Bezittingen	€ mln.	%
Eind 2011	2.778	
Toename	325	11,7 %
Eind 2012	3.103	

Pensioenen

Het pensioenfonds ontving € 73 miljoen pensioenpremie van werknemers en werkgevers en keerde € 92 miljoen aan pensioenen uit aan de pensioengerechtigden. Per saldo namen de bezittingen hierdoor

met € 19 miljoen af. Vanwege de lage dekkingsgraad mocht het fonds niet meewerken aan waardeoverdrachten van en naar andere pensioenregelingen.

Vermogensontwikkeling

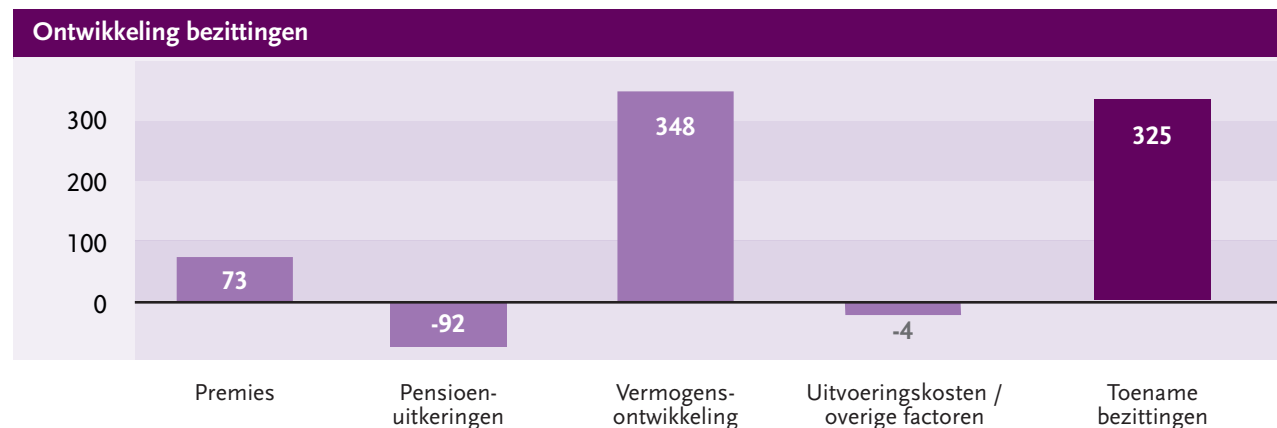
Hoewel er economisch weinig reden was tot optimisme hebben de financiële markten een goed jaar achter de rug. Het pensioenfonds behaalde hierdoor een resultaat van € 348 miljoen op beleggingen. Dit bestond voor € 19 miljoen uit dividenden en andere uitkeringen aan beleggers.

Uitvoeringskosten

De uitvoering van de pensioenregeling kostte bij elkaar € 3 miljoen. Per actieve deelnemer en gepensioneerde namen deze kosten met 20% af tot € 161. Dit is vooral het gevolg van het nieuwe contract dat met uitvoeringsorganisatie Syntrus Achmea Pensioenbeheer werd afgesloten. Ook de kosten voor communicatie, advies en de werkzaamheden van De Nederlandsche Bank zijn in de uitvoeringskosten verwerkt. De beleggingskosten zijn verrekend in de vermogensontwikkeling en worden onder Beleggingen nader gespecificeerd.

Samenvattend

De bezittingen namen substantieel toe en niet eerder werd een jaar met een hoger vermogen afgesloten.

BELEGGINGEN

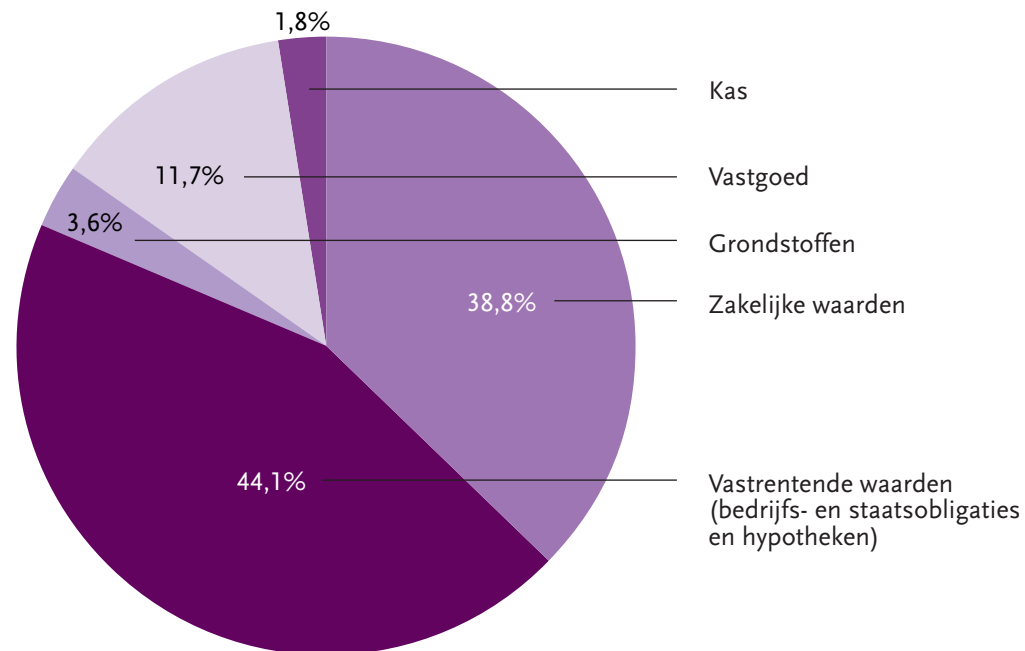
Vermogensbeheer

PGGM is voor ruim 80% van de portefeuille de vermogensbeheerder van het fonds. Het resterende deel van de portefeuille (vastgoed en hypotheek) wordt beheerd door Syntrus Achmea Real Estate & Finance. PGGM levert als integraal vermogensbeheerder de dienstverlening vanaf het strategisch beleggingsadvies tot en met de verantwoording van de resultaten. Hij let niet alleen op rendementen maar zorgt ook dat het vermogen verantwoord belegd wordt. In alle beleggingsactiviteiten wordt bewust rekening gehouden met milieu, sociale factoren en goed ondernemingsbestuur. Qua duurzaam beleggen behoort het pensioenfonds hierdoor tot de top van Nederland.

Beleggingsbeleid

Door het vermogen te spreiden over verschillende categorieën beleggingen zet het pensioenfonds in op een hoog, maar stabiel rendement. Het vergroot de robuustheid onder verschillende economische omstandigheden en vermindert schommelingen in de dekkingsgraad. De portefeuilledeling is voor 2012 in bijgaande grafiek weergegeven.

Portefeuille (eind 2012)

Resultaten versus benchmarks

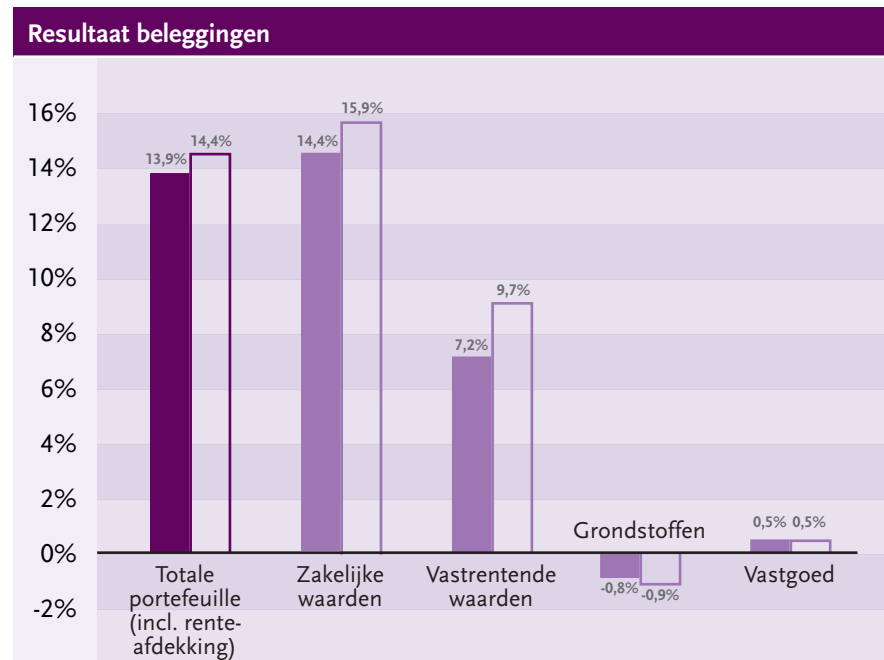
Met de portefeuille werden in 2012 aanzienlijke beleggingsresultaten gerealiseerd. Inclusief het effect van de renteafdekking bedroeg het overall rendement 13,9%, wat 0,5% minder is dan de benchmark van 14,4%.

In de categorieën zakelijke waarden (zoals aandelen) en vastrentende waarden lagen de resultaten onder de benchmark. In grondstoffen werd een licht beter resultaat bereikt dan de benchmark. Het resultaat op vastgoed was gelijk aan de benchmark.

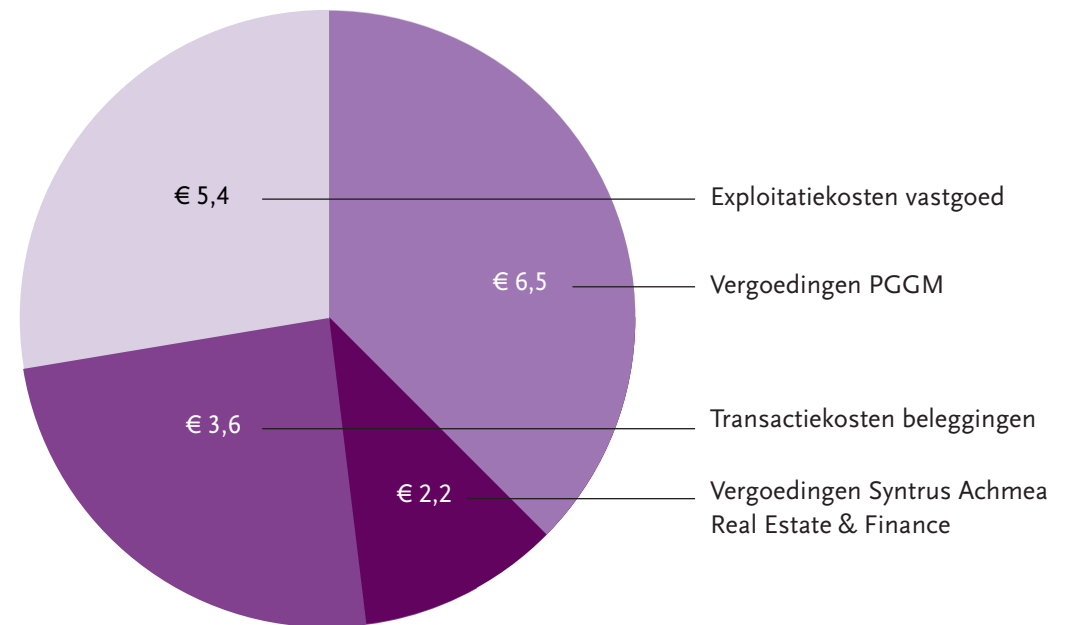
Kosten vermogensbeheer

De kosten van het vermogensbeheer bedroegen bijna € 18 miljoen, 0,59% van het gemiddeld belegde vermogen. In deze kosten zijn inbegrepen de transactiekosten van beleggingen en de exploitatiekosten van het vastgoed.

■ Resultaat □ Benchmark

Kosten vermogensbeheer (in mln.)

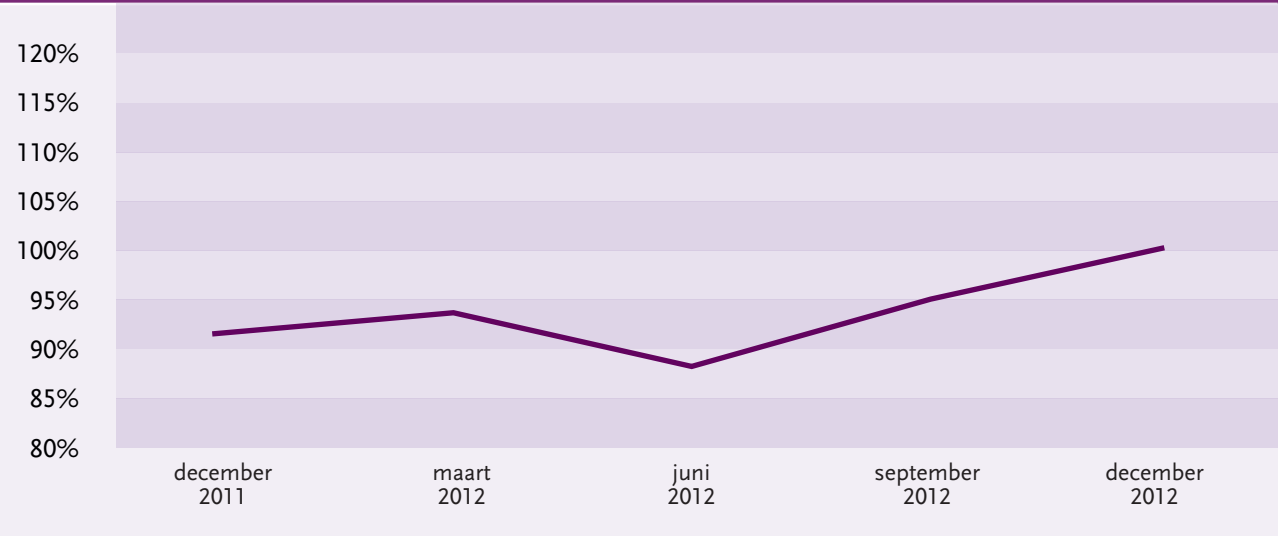

DEKKINGSGRAAD

De financiële positie van het fonds verbeterde in 2012 substantieel. De dekkingsgraad sloot het jaar af op 99,2%, een toename van bijna 7% t.o.v. 92,3% eind 2011. Het effect van de vermogenstoename was groter dan het effect van de dalende rente op de verplichtingen. Verder droeg de korting in belangrijke mate bij aan het financieel herstel.

Dekkingsgraad (per kwartaal)

ONTWIKKELINGEN BUREAUS, DEELNEMERS EN GEPENSIONEERDEN

De economie en de levensverwachting leidden tot belangrijke veranderingen in de aantallen deelnemers en gepensioneerden. De economische crisis heeft de branche sterk geraakt en dat komt tot uitdrukking in een sterke daling van het aantal actieve deelnemers. Door de toenemende levensverwachting neemt het aantal gepensioneerden toe. Volgens verwachting streefde in de loop van 2012 het aantal gepensioneerden de actieve deelnemers voorbij. Aan het einde van het jaar waren het er 30% meer.

Deelnemers

2012 was het vierde jaar op rij dat het aantal actieve deelnemers sterk afnam, dit keer met 13% naar 8.693 deelnemers. Deze daling illustreert de krimp in de branche en de gevolgen van de economische crisis. Het aantal aangesloten bureaus nam wel toe, zodat het aantal werknemers per aangesloten bureau daalde van 5,6 naar 4,6. Het aantal gewezen deelnemers nam in 2012 met bijna 6% toe tot 26.012.

Actieve deelnemers		
Eind 2011	10.008	
Afname	-1.315	-13,1 %
Eind 2012	8.693	

Aangesloten bureaus		
Eind 2011	1.791	
Toename	77	4,3 %
Eind 2012	1.868	

Gewezen deelnemers		
Eind 2011	24.571	
Toename	1.441	5,9 %
Eind 2012	26.012	

Gepensioneerden

Het aantal gepensioneerden groeide het afgelopen jaar met 12,7% naar 11.223. Het aantal nieuw toegekende pensioenen bedroeg 1.265. Dit is bijna een verdubbeling t.o.v. 2011.

Gepensioneerden (alle pensioenen)		
Eind 2011	9.958	
Toename	1.265	12,7 %
Eind 2012	11.223	

BESTUURSBSLUITEN

Het fonds werd opgedragen om de beleggingsrisico's terug te brengen en de bedrijfsvoering te verbeteren. Het fonds heeft daarop o.a. de afdekking van het renterisico op 50% gebracht. Verder is het bestuur uitgebreid met twee onafhankelijke bestuursleden, die als specialisme resp. vermogensbeheer en risico-management hebben. DNB heeft laten weten in te stemmen met de maatregelen die het fonds heeft genomen.

Het bestuur van het fonds is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregeling. Hier volgt een selectie van onderwerpen die in 2012 op de agenda stonden.

Korting

Hoewel de financiële positie verbeterde, was het herstel onvoldoende om korting te voorkomen. Begin 2012 kondigde het fonds een voornemen tot korting aan. In de eerste weken van 2013 moest het bestuur tot zijn spijt besluiten de pensioenen en opbouw van pensioenen per april 2013 met 2,8% te verlagen.

Opbouw

Het pensioenfonds heeft de sociale partners laten weten dat bij ongewijzigd beleid de totale premie in 2013 zou stijgen van 30,3% naar 32,5% van de pensioen-grondslag. Om dit te voorkomen hebben deze besloten de pensioenopbouw in 2013 te verlagen van 2,1% naar 1,9%. De premie kan hierdoor gelijk blijven, maar werknemers bouwen hierdoor minder pensioen op.

Toezicht

Het pensioenfonds is begin 2012 door toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB) op zijn vingers getikt.

Pensioenregeling

De sociale partners hebben een Commissie Toekomst Pensioenfonds ingesteld. Deze werkt aan een zowel op korte als lange termijn houdbare pensioenregeling. Werkgeversorganisatie BNA levert via de eigen Klankbordgroep Pensioenen hieraan een bijdrage. Het pensioenfonds neemt in dit kader een proactieve houding aan en gaat met betrokkenen gesprekken aan over de optimale vorm van de regeling. Daarnaast werkt het hard aan verbetering van de vermogenspositie. Dit moet de mogelijkheden vergroten om de regeling met anderen uit te voeren.

PENSIOENFONDS
ARCHITECTENBUREAUS

COLOFON

Het jaarverslag 2012 is te downloaden van www.pensioenfondsarchitectenbureaus.nl. De brochure '2012 in het kort', biedt een toelichting op de gang van zaken in 2012. Deze maakt daarvoor gebruik van gegevens en informatie uit het jaarverslag, maar heeft geen officiële status.

HEBT U VRAGEN?

Service desk

088 008 4056 (werkdagen 8.30 – 17.00 uur)

E-mail

bestuur@pensioenfondsarchitectenbureaus.nl

Adres

Pensioenfonds Architectenbureaus
p/a Syntrus Achmea
Postbus 40040
7300 AX Apeldoorn

Website

www.pensioenfondsarchitectenbureaus.nl